

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS
NUTARIMAS
DĖL NEPAPRASTOSIOS PADĖTIES ĮVEDIMO

2023 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

atsižvelgdamas į tai, kad dėl 2022 m. vasario 24 d. pradėtos atviros Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą ir jos žmones daromi nusikaltimai žmoniškumui, karo nusikaltimai, tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimai, lėmę humanitarinę ir pabėgėlių iš Ukrainos krizę, vykdomas valstybinis terorizmas, sudarytos palankios sąlygos Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos valdžios institucijų nurodymu ar su jų žinia vykdyti hibridines atakas ir įvairiausio pobūdžio provokacijas prieš Lietuvos Respubliką;

atsižvelgdamas į tai, kad Rusijos Federacija toliau laikosi atviros, vis intensyvėjančios grasinimų Ukrainą remiančioms valstybėms retorikos niekindama jų nepriklausomybę, teritorijos vientisumą, puoselėjamas vertybes, istoriją ar netgi neigdama jų egzistavimą;

atsižvelgdamas į tai, kad Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika vykdo agresyvią politiką ir prieš savo šalies gyventojus, dėl to ypač didėja šių šalių gyventojų pasitraukimo iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos tikimybė;

atreikdamas dėmesį į aktyvų Aliksandro Lukašenkos režimo dalyvavimą vykdamas Rusijos Federacijos agresijos prieš Ukrainos valstybę strategiją, į Rusijos Federacijos karių sutelkimą Baltarusijos Respublikos teritorijoje ir į tai, kad Aliksandro Lukašenkos režimas naudoja migrantus kaip hibridinės agresijos prieš Lietuvos Respubliką formą – stebimas tiesioginis Baltarusijos Respublikos pareigūnų įsitraukimas organizuojant migrantų privežimą prie Lietuvos Respublikos valstybės sienos, juos nukreipiant į Lietuvos Respubliką, tiesiogiai gadinant fizinį barjerą Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Europos Sąjungos išorės sienos su Baltarusijos Respublika ar šiuo tikslu migrantus aprūpinant reikiamomis priemonėmis;

atsižvelgdamas į tai, kad Lietuvos Respublikos Prezidentas 2022 m. vasario 24 d. dekretu Nr. 1K-872 „Dėl nepaprastosios padėties paskelbimo“ įvedė nepaprastąją padėtį ir Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. XIV-929 „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimo paskelbti nepaprastąją padėtį patvirtinimo“ šį Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimą patvirtino, taip pat į tai, kad dėl besitęsiančios Rusijos Federacijos karinės agresijos nemažėjant

grėsmėi visuomenės rimčiai Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XIV-932 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“, 2022 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. XIV-1044 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“, 2022 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. XIV-1244 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“, 2022 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. XIV-1413 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ ir 2022 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIV-1657 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ įvedė nepaprastąją padėtį, kuri baigiasi 2023 m. kovo 16 d. 24 valandos 00 minučių;

atsižvelgdamas į tai, kad Europos Parlamentas savo rezoliucija paskelbė Rusijos Federaciją terorizmą remiančia valstybe;

atsižvelgdamas į tai, kad Rusijos Federacijos atakos prieš Ukrainą, jos žmones, civilinę ir kritinę infrastruktūrą dar labiau suintensyvėjo, Rusijos Federacijos retorikoje minima branduolinio ginklo panaudojimo galimybė, tęsiamas Rusijos Federacijos karių ir ginkluotės telkimas tiek Ukrainos, tiek ir Baltarusijos Respublikos teritorijoje;

atsižvelgdamas į tai, kad tokia situacija kelia grėsmę pirmaeiliams Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams;

įvertinęs tai, kad dėl susidariusios padėties grėsmė visuomenės rimčiai išlieka ir nemažėja ir kad šios grėsmės neįmanoma pašalinti laikinai nustačius nepaprastųjų priemonių;

vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 20 punktu, 144 straipsnio pirmąja dalimi, 145 straipsniu ir Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo 5 straipsniu, 6 straipsnio 1 dalimi, 7 straipsnio 1 dalimi, 23 straipsnio 2 dalimi ir 28 straipsniu, n u t a r i a:

1 straipsnis.

1. 2023 m. kovo 17 d. 00 valandų 00 minučių įvesti nepaprastąją padėtį:

1) visame Lietuvos Respublikos pasienio ruože prie Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Baltarusijos Respublika;

2) visame Lietuvos Respublikos pasienio ruože prie Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi;

3) pasienio kontrolės punktuose, esančiuose ne Lietuvos Respublikos pasienio ruožo teritorijoje.

2. Nustatyti, kad:

1) nepaprastoji padėtis įvedama dėl precedento neturinčiu mastu sutelktų Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos pajėgų, kurios vykdo karinę agresiją prieš kaimynystėje esančią Ukrainos valstybę ir sukėlė humanitarinę bei pabėgėlių krizę, grasina Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (NATO), Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų Europos valstybių saugumui ir kelia grėsmę pirmaeiliams Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams; be to, dėl galimų hibridinių

atakų ir įvairiausio pobūdžio provokacijų visuomenės rimčiai kyla grėsmė, kurios neįmanoma pašalinti netaikant Nepaprastosios padėties įstatyme nustatytų konkrečių nepaprastųjų priemonių;

2) nepaprastosios padėties įvedimo tikslas – naudojant šiame nutarime nustatytas nepaprastąsias priemones ir priimant sprendimus, pašalinti dėl Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos veiksmų ir jų lemiamų procesų kilusią grėsmę pirmaeiliams Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams ir visuomenės rimčiai;

3) nepaprastosios padėties trukmė – nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodyto nepaprastosios padėties įvedimo laiko iki 2023 m. gegužės 2 d. 24 valandos 00 minučių;

4) Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija yra institucija, atsakinga už nepaprastosios padėties valdymą, kuri imasi visų reikalingų priemonių nepaprastosios padėties įvedimo tikslui pasiekti.

2 straipsnis.

1. Nustatyti, kad nepaprastosios padėties metu taikomos šios Nepaprastosios padėties įstatymo 28 straipsnyje nurodytos nepaprastosios priemonės:

1) valstybės rezervo naudojimas siekiant užtikrinti tinkamas nuo karinės agresijos ir (ar) persekiojimo besitraukiančių užsieniečių priėmimo sąlygas, paramos Ukrainai teikimą, institucijų, dalyvaujančių valdant nepaprastąją padėtį, veiklos finansavimą ir siekiant pašalinti kilusią grėsmę pirmaeiliams Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams ir visuomenės rimčiai;

2) valstybės sienos apsaugos sustiprinimas. Europos Sąjungos išorės sienos apsauga sustiprinama taikant įstatymuose ir specialiuosiuose planuose nustatytas priemones. Asmenys, ketinantys kirsti Europos Sąjungos išorės sieną ar ją kirtę tam nenustatytoje vietoje, į Lietuvos Respublikos teritoriją negali būti įleidžiami (ši nuostata netaikoma siekiant užtikrinti nuo karinės agresijos ir (ar) persekiojimo besitraukiančių užsieniečių, įskaitant tuos, kurie neturi galiojančio kelionės dokumento, patekimą humanitariniais tikslais);

3) užsieniečių, vykstančių pagal specialiąją tranzito schemą, tranzitas per Lietuvos Respublikos teritoriją vyksta laikantis Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos nustatytų ir su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos suderintų sąlygų;

4) užsieniečių vizų režimo sugriežtinimas. Sugriežtinus vizų režimą, sustabdomas Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos piliečių prašymų išduoti vizas priėmimas ir sprendimų dėl šių prašymų priėmimas Lietuvos Respublikos vizų tarnybose užsienyje, išskyrus atvejus, kai dėl vizų išdavimo tarpininkauja Užsienio reikalų ministerija;

5) šio nutarimo 1 straipsnio 1 dalyje nurodytose teritorijose, kuriose įvesta nepaprastoji padėtis, transporto priemonių ir asmenų bei jų bagažo tikrinimas atliekamas įstatymų nustatyta tvarka,

siekiant surasti ir paimti neteisėtai laikomus šaunamuosius ginklus, šaudmenis, sprogstamąsias, radioaktyvias, nuodingąsias ir kitokias pavojingas medžiagas bei priemones, nustatyti ir sulaikyti įstatymų pažeidėjus, užtikrinti viešąją tvarką ir visuomenės rimtį, apsaugoti gyventojų gyvybę, sveikatą ir turtą.

2. Vadovaujantis Nepaprastosios padėties įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi, riboti Rusijos Federacijos piliečių vykimą per Europos Sąjungos išorės sieną. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos užtikrina, kad per Europos Sąjungos išorės sieną į Lietuvos Respublikos teritoriją būtų įleidžiami tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus kriterijus atitinkantys Rusijos Federacijos piliečiai.

3 straipsnis.

Nustatyti, kad:

1) nepaprastosios padėties metu Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo nustatyta tvarka pasitelkiama Lietuvos kariuomenė šio nutarimo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytai nepaprastajai priemonei įgyvendinti;

2) šio nutarimo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytai nepaprastajai priemonei įgyvendinti pasitelkti Lietuvos kariuomenės kariai nepaprastosios padėties laikotarpiu turi Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statuto 13 straipsnio 2 dalyje nustatytas teises.

Seimo Pirmininkas